

submitted for obtaining EU financial contribution

Annex II: Control programme – Reduction of prevalence of Salmonella serotypes in certain poultry populations

Member States seeking an EU financial contribution for national programmes for eradication, control and surveillance of animal diseases and zoonosis shall submit online this document completely filled out by the 31 May of the year preceding its implementation (part 2.1 of Annex I to the Single Market Programme Regulation).

If encountering difficulties:

- concerning the information requested, please contact HADEA-VET-PROG@ec.europa.eu.
- on the technical point of view, please contact SANTE-BI@ec.europa.eu, include in your message a printscreen of the complete window where the problem appears and the version of this pdf:

Protection of Your Personal Data:

For consultation about the processing and the protection of your personal data, please click to follow this link

[Privacy Statement](#)

Instructions to complete the form:

- 1) You can attach documents (.docx, .xlsx, .pdf, etc) to complete your report.
Using the button "Add attachments" on the last page of the form.
- 2) Before submitting this form, please use the button "Verify form"(bottom right of each page).
If needed, complete your pdf document as indicated.
- 3) When you have finished completing this pdf document, save it on your computer.
- 4) Verify that your internet connection is active and then click on the "Submit notification" button and your pdf document will be sent to our server. A submission number will appear on your document.
Save this completed document on your computer for your record.
- 5) For simplification purposes you are invited to submit multi-annual programmes.
- 6) You are invited to submit your programmes in English.

Document version number: 2022 1.0

Member state : POLSKA

Disease Salmonella

Animal population Broiler flocks of Gallus gallus

This program is multi annual :

Request of Union co-financing from beginning :

1. Contact data

Name	Phone
Email	Your job type within the CA :

Submission Date

06/12/2022 11:03:19

Submission Number

1670320999509-19089

Broiler flocks of *Gallus gallus*

A. Technical information

By submitting this programme, the Member State (MS) attests that the relevant provisions of the EU legislation will be implemented during its entire period of approval, in particular:

- Regulation (EC) No 2160/2003 on the control of *Salmonella* and other specified food-borne zoonotic agents,
- Regulation (EU) No 200/2012 concerning a Union target for the reduction of *Salmonella enteritidis* and *Salmonella Typhimurium* in flocks of broilers,
- Regulation (EC) No 1177/2006 implementing Regulation (EC) No 2160/2003 as regards requirements for the use of specific control methods in the framework of the national programmes for the control of *Salmonella* in poultry.

As a consequence, the following measures will be implemented during the whole period of the programme:

1. The **aim of the programme** is to implement all relevant measures in order to reduce the maximum annual percentage of flocks of *broilers* remaining positive to *Salmonella* Enteritidis (SE) and *Salmonella* Typhimurium (ST)(including the serotypes with the antigenic formula 1,4,[5],12:i:-)('Union target') to 1% or less.

yes

no

If no, please explain.

YES,

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. WE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, zadaniem krajowego programu zwalczania choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie celu wspólnotowego ograniczenia rozprzestrzeniania się chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych wymienionych w kolumnie 1 załącznika I do rozporządzenia w populacjach zwierząt wymienionych w kolumnie 2 załącznika I do rozporządzenia nr 2160/2003.

Od 2009 r. zwalczanie salmonellozy w stadach brojlerów w Rzeczypospolitej Polskiej prowadzono zgodnie z „Krajowym programem zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)” na lata 2009–2011. Założeniem do tego Krajowego programu było osiągnięcie celu wspólnotowego określonego w art. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 646/2007 z dnia 12 czerwca 2007 r. wykonującego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* u brojlerów i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1091/2005 (Dz. Urz. UE L 151 z 13.06.2007, str. 21), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 646/2007”.

Cel wspólnotowy określony w rozporządzeniu nr 646/2007 został ustanowiony na okres przejściowy obejmujący trzy lata. Od dnia 12 marca 2012 r. obowiązuje rozporządzenie Komisji (UE) nr 200/2012 z

Broiler flocks of Gallus gallus

dnia 8 marca 2012 r. w sprawie unijnego celu ograniczenia występowania *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* w stadach brojlerów zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 71 z 09.03.2012, str. 31), zwane dalej „rozporządzeniem nr 200/2012”, które określa cel unijny i system badawczy konieczny do sprawdzenia, czy osiągnięto cel unijny. Cel ten został osiągnięty w odniesieniu do stad brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w odniesieniu do ograniczenia maksymalnej wartości procentowej stad brojlerów z wynikiem dodatnim badania na obecność *Salmonella Enteritidis* i *Salmonella Typhimurium*, w tym jednofazowej *Salmonella Typhimurium* o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:- do 1%. Obecnie celem programu jest utrzymanie osiągniętego poziomu zakażeń serotypami *Salmonella* objętymi programem lub obniżenie go poniżej tej wartości.

„Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)”, zwany dalej „programem”, został opracowany dla uzyskania współfinansowania unijnego zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającym przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającym dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającym decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1).

Cel unijny programu został określony w art. 1 rozporządzenia nr 200/2012, w odniesieniu do następujących serotypów pałeczek *Salmonella*:

- 1) *Salmonella Enteritidis*;
- 2) *Salmonella Typhimurium*, w tym jednofazowa *Salmonella Typhimurium* o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-.

Cel unijny został osiągnięty w odniesieniu do stad brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) w przypadku ograniczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej maksymalnej wartości procentowej stad brojlerów z dodatnim wynikiem badania na obecność serotypów *Salmonella* objętych programem do 1%.

Stado zakażone w odniesieniu do celu unijnego jest to stado brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), w którym, w wyniku badania laboratoryjnego próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii zgodnie z ust. 1 oraz ust. 2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012, lub próbek pobranych z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), wykryto w jednej lub więcej liczbie próbek serotypy *Salmonella* objęte programem (inne niż szczepy szczepionkowe) lub stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

2. Geographical coverage of the programme

The programme will be implemented on the **whole territory** of the MS.

yes

no

If no, please explain.

YES,
Program będzie realizowany na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Broiler flocks of Gallus gallus

3. Flocks subject to the programme

The programme covers all flocks of broilers. It does not apply to flocks for private domestic use.

Comments (max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 1 ust. 3 rozporządzenia nr 2160/2003, program nie ma zastosowania przy produkcji mięsa pochodzącego z brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) przeznaczonego do sprzedaży bezpośredniej lub na użytek własny.

Additional comment:

Ogólne zasady dotyczące higieny produkcji w ramach sprzedaży bezpośredniej zostały ujęte w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2015 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1703) oraz w ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 1961).

Należy jednak zauważyć, że zgodnie z art. 1 ust. 3 lit a i b Rozporządzenia (WE) nr 2160/2003, rozporządzenie to nie ma zastosowania do produkcji pierwotnej na własny domowy użytek oraz mającej na celu dokonanie przez producenta bezpośredniej dostawy małych ilości surowców do konsumenta końcowego lub lokalnych przedsiębiorstw handlu detalicznego, dostarczających surowce bezpośrednio do konsumenta końcowego.

	Number of holdings
Total number of holdings with broilers in the MS	4 050
Total number of houses in these holdings	8 572
Number of holdings with more than 5,000 broilers	3 994

NB : All cells shall be filled in with the best estimation available.

4. Notification of the detection of target *Salmonella* serovars

A procedure is in place which guarantees that the detection of the presence of the relevant *Salmonella* serotypes during sampling at the initiative of the food business operator (FBO) is notified without delay to the competent authority (CA) by the laboratory performing the analyses. Timely notification of the detection of the presence of any of the relevant *Salmonella* serotypes remains the responsibility of the FBO and the laboratory performing the analyses.

yes

no

If no, please explain.

YES,
Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu oraz producenci

Broiler flocks of Gallus gallus

brojlerów po uzyskaniu dodatniego wyniku badań lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii niezwłocznie, jednak nie później niż do końca następnego dnia roboczego po dniu, w którym uzyskano wynik badania, informują o tym właściwego miejscowo dla lokalizacji stada powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Sprawozdania z badań próbek pobranych zarówno z inicjatywy producenta brojlerów, jak i pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania w ramach programu na koniec okresu sprawozdawczego, a także na każde pisemne żądanie wojewódzkiego lekarza weterynarii przekazują zestawienia ze sprawozdań dotyczące tych badań.

Additional comment:

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny zakładu drobiu), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek. Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu oraz hodowcy po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii.

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii oraz wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii informację o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu wystąpienia serotypu Salmonella objętego programem zwalczania po powzięciu tego podejrzenia lub po stwierdzeniu wystąpienia tego serotypu w stadzie kur hodowlanych gatunku Gallus gallus. Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje informację, o której mowa powyżej, Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

5. Biosecurity measures

FBOs have to implement measures to prevent the contamination of their flocks.

yes

no

If no, please explain. - If yes, describe the biosecurity measures that shall be applied, quote the document describing them (if any) and attach a copy.

W odniesieniu do stad brojlerów minimalne wymagania i sposób utrzymywania brojlerów są określone w: rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. poz. 1643), ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 638, z późn. zm.), rozdziale 1 i 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu ustalania poziomu obsady kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są one utrzymywane (Dz. U. poz. 1784). Wymagania dotyczące zasad bioasekuracji są określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. z 2022 r. poz. 768).

Broiler flocks of Gallus gallus

W gospodarstwie utrzymującym brojlery gatunku kura (*Gallus gallus*) należy spełniać następujące środki bioasekruacji:

- 1) zapewnić wyłożenie przed wjazdem na teren gospodarstwa mat dezynfekcyjnych nasączonych środkiem odkażającym lub zainstalowanie niecek wypełnionych środkiem odkażającym, lub zastosowanie innych urządzeń w celu zapewnienia skutecznej dezynfekcji kół pojazdów wjeżdżających do gospodarstwa;
- 2) zapewnić wyłożenie przed wejściem do poszczególnych kurników mat dezynfekcyjnych nasączonych środkiem odkażającym;
- 3) stosować zasadę „cały kurnik pełen lub cały kurnik pusty”;
- 4) zapewnić odpowiednie warunki utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;
- 5) stosować prawidłową obsadę kurnika;
- 6) utrzymywać w jednym kurniku, w obrębie jednego stada, brojlerów w jednakowym wieku;
- 7) zapewnić izolację poszczególnych kurników przez zapewnienie osobnej obsługi, żywienia i narzędzi;
- 8) prowadzić i przechowywać przez okres 12 miesięcy rejestr wykonywanych czynności mycia, odkażania, dezynsekcji i deratyzacji.

Pomieszczenia, w których utrzymuje się brojlery, ich wyposażenie oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia brojlerów nadających się do oczyszczania i odkażania oraz zapobiegających utrzymywaniu się i namnażaniu wektorów *Salmonella*.

Wdrożone w gospodarstwie programy dobrych praktyk produkcyjnych i higienicznych powinny być dostosowane do lokalnych uwarunkowań w gospodarstwie i powinny uwzględniać:

- a) możliwość wykorzystania alternatywnych, dozwolonych narzędzi i środków pomagających ograniczyć występowanie zakażeń drobiu pałeczkami *Salmonella* jak stosowanie preparatów zawierających fizjologiczną mikroflorę jelitową (preparaty konkurencyjnego wykluczania) w pierwszych dniach życia piskląt,
- b) planowanie przerwy technologicznej, pozwalającej na przeprowadzenie skutecznego oczyszczania i odkażania kurników, instalacji i urządzeń oraz weryfikacji skuteczności podejmowanych działań badaniami laboratoryjnymi.

Środki zapobiegające zakażeniom przenoszonym przez pracowników gospodarstw:

Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem brojlerów powinny:

- a) stosować odzież ochronną i obuwie, oddzielną do pracy w każdym kurniku,
- b) stosować środki higieny osobistej w tym regularne myć ręce, czyścić i dezynfekować obuwie przy wejściu do budynków w których utrzymywane są brojlery, pasza lub ściółka, oraz czyścić odzież ochronną,
- c) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek *Salmonella*,
- d) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz znajomości możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży i sprzętu.

Osoby, o których mowa powyżej, nie powinny utrzymywać drobiu oraz mieć kontaktu z żywym drobiem innym niż utrzymywany w gospodarstwie.

Higiena transportu zwierząt do gospodarstw i z gospodarstw

Transport brojlerów powinien odbywać się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającym dyrektywę 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1, z późn. zm.), w szczególności:

Broiler flocks of Gallus gallus

- 1) transport do gospodarstwa powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem brojlerów przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka dezynfekcyjnego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella;
- 2) bezpośrednio po rozładunku brojlerów i pobraniu próbek w gospodarstwie albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub pojemniki transportowe powinny zostać oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka dezynfekcyjnego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella.

6. Minimum sampling requirements for food business operators (FBO):

Samples at the initiative of the FBO's will be taken and analysed to test for the target *Salmonella* serovars respecting the following minimum sampling requirements:

All flocks of broilers within three weeks before slaughter.

yes

no

If no, please explain. - Indicate also who takes the FBO samples

YES,
Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie.

We wszystkich stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) pobranie próbek z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) powinno nastąpić w ciągu 14 dni przed planowanym przemieszczeniem brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) do rzeźni zgodnie z ust. 1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012. Wyniki badania próbek muszą być znane przed przemieszczeniem brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) do rzeźni zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

W przypadku zastosowania środków zwalczających drobnoustroje w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) pobranie próbek nie może mieć miejsca w okresie stosowania tych środków ani w okresie karencji.

Procedura pobierania próbek została określona w ust. 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012, a analiza laboratoryjna próbek jest określona w ust. 3 tego załącznika.

Koszt pobrania, transportu oraz badania tych próbek w laboratorium ponosi producent brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*).

Producent brojlerów jest obowiązany poinformować powiatowego lekarza weterynarii o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w szczególności o umieszczeniu nowego stada brojlerów w kurniku. Informację taką przekazuje się na piśmie lub za pośrednictwem platformy ePUAP w terminie 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia.

Broiler flocks of Gallus gallus

Producent brojlerów jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek do badań laboratoryjnych, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

- 1) identyfikacji stada, w tym źródła pochodzenia jaj wylęgowych i piskląt, liczby sztuk brojlerów w każdym stadzie i ich wieku oraz zagęszczenia w kg na m²;
- 2) wyniku ostatniego badania laboratoryjnego w kierunku *Salmonella* stada lub stad rodzicielskich, od których pochodziły jaja wylęgowe przeznaczone do wylęgu piskląt brojlera, którego kopię przekazuje się wraz z dokumentacją towarzyszącą przesyłce piskląt;
- 3) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek;
- 4) imienia i nazwiska oraz adresu osoby pobierającej próbki;
- 5) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium;
- 6) nazwy i adresu laboratorium;
- 7) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje producenta brojlerów oraz kontroluje, w szczególności:

- wymaganą przepisami dokumentację prowadzoną przez producenta brojlerów,
- sposób pobierania próbek,
- wdrożone w stadzie środki bioasekuracji mające na celu zapobieganie występowaniu zakażeń pałeczkami *Salmonella* objętymi programem,
- przestrzeganie zasad obsady brojlerów, zgodnie z odrębnymi przepisami.

Kontrole, o których mowa powyżej przeprowadza się w ramach kontroli urzędowych z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii oraz w każdym przypadku, jeżeli powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność. Czynności te wykonuje się zgodnie z przepisami art. 19 i art. 20 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Częstotliwość pobierania próbek do badania laboratoryjnego przez powiatowego lekarza weterynarii jest określona w ust. 2.1 lit. b załącznika do rozporządzenia nr 200/2012. Próbki, o których mowa w ust. 2.1 lit. b załącznika do rozporządzenia nr 200/2012 powiatowy lekarz weterynarii pobiera nie wcześniej niż 14 przed planowanym przemieszczeniem brojlerów do rzeźni.

The CA accepts to derogate from this sampling rule and instead of this the FBOs shall sample at least one flock of broilers per round on holdings with more than one flock where:

- (i) an all in / all out system is used in all flocks of the holding;
- (ii) the same management applies to all flocks;
- (iii) feed and water supply is common to all flocks;
- (iv) during at least the last six rounds, tests for *Salmonella* spp. according to the sampling scheme set out in the first subparagraph in all flocks on the holding and samples of all flocks of at least one round were carried out by the competent authority;
- (v) all results from the testing according to the first subparagraph and point (b) for SE or ST were negative.

yes

no

Broiler flocks of Gallus gallus

If yes - Indicate how many holdings and flocks are concerned

NO,
The CA do not accepts any derogate from sampling rule described in point 6.

The CA accepts to derogate from the general sampling rule and authorises FBO sampling in the last six weeks prior to the date of slaughter in case the broilers are either kept more than 81 days or fall under organic broiler production according to Commission Regulation (EC) No 889/2008.

yes

no

If yes - Indicate how many holdings and flocks are concerned

NO,
The CA do not accepts any derogate from sampling rule described in point 6.

7. Samples are taken in accordance with provisions of point 2.2 of Annex to Regulation (EU) No 200/2012

yes

no

If no, please explain.

YES,
We wszystkich stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus) pobranie próbek z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (Gallus gallus) powinno nastąpić w ciągu 14 dni przed planowanym przemieszczeniem brojlerów gatunku kura (Gallus gallus) do rzeźni zgodnie z ust. 1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012. Wyniki badania próbek muszą być znane przed przemieszczeniem brojlerów gatunku kura (Gallus gallus) do rzeźni zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.
W przypadku zastosowania środków zwalczających drobnoustroje w stadzie brojlerów gatunku kura (Gallus gallus) pobranie próbek nie może mieć miejsca w okresie stosowania tych środków ani w okresie karencji.
Procedura pobierania próbek została określona w ust. 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012, a analiza laboratoryjna próbek jest określona w ust. 3 tego załącznika.
Do pobierania próbek stosuje się co najmniej dwie pary okładzin na buty. Okładziny nakłada się na obuwie i próbki pobiera się, idąc przez brojlernię. Okładziny zawierające próbki z jednego stada brojlerów można połączyć w jedną próbkę.
Każda para okładzin na buty musi odpowiadać około 50% powierzchni brojlerni.
powiatowy lekarz weterynarii może podjąć decyzję o zezwoleniu na zastąpienie jednej pary okładzin na buty próbką kurzu o wadze 100 g pobraną z wielu miejsc w brojlerni z powierzchni, gdzie widoczny jest kurz. Zamiast tego można zastosować jeden lub kilka zwilżonych tamponów z tkaniny o całkowitej

Broiler flocks of Gallus gallus

powierzchni wynoszącej co najmniej 900 cm², aby zebrać kurz z wielu powierzchni w brojlerni, dopilnowując, by każdy tampon był dobrze pokryty kurzem z obu stron.

8.If birds from flocks infected with SE or ST are slaughtered, please describe the measures that shall be implemented by the FBO and the CA to ensure that fresh poultry meat meet the relevant **EU microbiological criteria** (row 1.28 of Chapter 1 of Annex I to Regulation (EC) No 2073/2005): absence of SE/ST in 5 samples of 25g:

Measures implemented by the FBO (farm level)

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w okresie 14 dni przed przemieszczeniem brojlerów do rzeźni, producent brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) na podstawie art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt jest obowiązany do:

- 1) niezwłocznego zawiadomienia o tym powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) pozostawienia brojlerów w miejscu ich utrzymywania i niewprowadzania tam innego drobiu;
- 3) uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do kurnika lub miejsc utrzymywania brojlerów podejrzanych o zakażenie serotypem *Salmonella* objętym programem lub w których znajdują się ich zwłoki;
- 4) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia, zbywania mięsa, zwłok brojlerów, paszy, odchodów, ściółki pochodzącej od drobiu oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania brojlerów;
- 5) udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej brojlerów do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów;
- 6) udzielania powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia *Salmonella* i źródeł zakażenia lub zapobiegania jej szerzeniu;
- 7) udostępnienia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentacji dotyczącej stada, a w szczególności dokumentacji potwierdzającej zakup piskląt, ściółki, paszy, sprzedaży zwierząt oraz dokumentacji związanej z ewidencją leczenia;
- 8) zwiększenia standardów zoohigienicznych.

Measures implemented by the FBO (slaughterhouse level)

W związku z tym, że rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.) wskazuje *Salmonella Enteritidis* i *Salmonella Typhimurium* jako kryterium bezpieczeństwa żywności w świeżym mięsie drobiowym oraz pałeczki *Salmonella* spp. jako kryterium bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i surowych wyrobach z mięsa drobiowego, w drobiowym mięsie odkostnionym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego, producent brojlerów wpisuje informacje dotyczące łańcucha żywnościowego, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139, z 30.04.2004, str. 55, późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14), w zakresie dodatkowych wyników badań laboratoryjnych dotyczących wszystkich stwierdzonych serotypów *Salmonella*, w tym

Broiler flocks of Gallus gallus

nieobjętych programem.

W przypadku gdy w badaniu laboratoryjnym próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w stadzie brojlerów stwierdzono serotyp Salmonella objęty programem lub stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii lub brojlery pochodzą ze stada o nieznanym statusie zdrowotnym pod względem Salmonella:

1) Badanie przedubojowe brojlerów z tego stada przeprowadza się zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 11 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/627 z dnia 15 marca 2019 r. ustanawiającego jednolite praktyczne rozwiązania dotyczące przeprowadzania kontroli urzędowych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 oraz zmieniającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 2074/2005 w odniesieniu do kontroli urzędowych, (Dz. Urz. UE L 131 z 17.05.2019, str. 51, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2019/627”;

2) Ubój brojlerów z takiego stada przeprowadza się w sposób określony w art. 43 ust. 6 rozporządzenia nr 2019/627. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni określa w decyzji administracyjnej warunki, w jakich tego rodzaju zwierzęta można poddać ubojowi. Warunki, w jakich ptaki mają zostać ubite, muszą być ukierunkowane na minimalizację zanieczyszczenia innych zwierząt oraz mięsa z innych zwierząt (ubój w osobnym cyklu produkcyjnym, przechowywanie mięsa w wydzielonych pomieszczeniach lub obszarach, czyszczenie i dezynfekcja po zakończonym procesie uboju i obróbki poubojowej, pobranie próbek do badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia skuteczności mycia i dezynfekcji powierzchni mających kontakt z mięsem);

3) Bezpośrednio po rozładunku brojlerów w rzeźni, należy przeprowadzić mycie i dezynfekcję środków transportu oraz urządzeń, sprzętu i narzędzi wykorzystywanych do transportu tych zwierząt.

4) Mięso pozyskane z drobiu pochodzącego ze stada brojlerów, w którym uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii albo pochodzące ze stad o nieznanym statusie epizootycznym pod względem Salmonella, jest poddawane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella. W przypadku gdy w rzeźni dokonującej uboju takich stad nie jest możliwe poddanie pozyskanego mięsa którejkolwiek z tych obróbek, mięso pozyskane z takich stad nie może zostać wprowadzone do obrotu w formie świeżej, z wyłączeniem:

a) przewozu tego mięsa do zakładu przetwórczego zlokalizowanego na terenie Polski w celu poddania go przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella, lub

b) przewozu tego mięsa do chłodni składowej zlokalizowanej na terenie Polski, w celu czasowego składowania go przed poddaniem przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella w zakładzie przetwórczym, o którym mowa w lit. a;

Measures implemented by the CA (farm and slaughterhouse level)

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (Gallus gallus) lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 42 ust. 6 oraz z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne w zakresie, o którym stanowi art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

2) pobiera próbki do badań laboratoryjnych we wszystkich pozostałych stadach w gospodarstwie, które będą przemieszczone do rzeźni w ciągu 14 dni w sposób, który jest określony w załączniku do rozporządzenia nr 200/2012;

Broiler flocks of Gallus gallus

3) przeprowadza, w celu ustalenia źródła zakażenia stada serotypami Salmonella objętymi programem, badania:

a) paszy,

b) wody z ujęć własnych gospodarstwa;

4) w odniesieniu do osób zatrudnionych w gospodarstwie do obsługi zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii, w toku prowadzonego dochodzenia epizootycznego może żądać okazania wyników badań na nosicielstwo pałeczek Salmonella, a w przypadku braku takich badań, powiadomić o tym fakcie właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego,

5) wydaje decyzję administracyjną, w której:

a) unieszkodliwienie zwłok wszystkich sztuk drobiu padłego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1) oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia,

b) zniszczenie pasz lub ich zagospodarowanie, po obróbce gwarantującej zabicie pałeczek Salmonella, jeżeli uzyskano dodatnie wyniki badania próbek paszy w kierunku obecności serotypów Salmonella objętych programem,

c) zniszczenie lub zagospodarowanie ściółki oraz odchodów, które mogły ulec skażeniu, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z jego art. 40,

d) zniszczenie lub poddanie odkażaniu pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,

e) dokładne oczyszczenie i odkażenie, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, kurników, w których był utrzymywany drób ze stada zakażonego w odniesieniu do celu unijnego, otoczenia budynków, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, po wykonaniu czynności, o których mowa w lit. a–d,

f) podjęcie przez producenta brojlerów działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie, określonych w pkt 2.1 w sposób zapewniający uniemożliwienie szerzenia się zakażenia na pozostałe w gospodarstwie stada

2) zakazuje przemieszczania drobiu ze stada zakażonego z gospodarstwa i do stada zakażonego w gospodarstwie oraz ze stada do stada w obrębie gospodarstwa, chyba że drób, na wniosek producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), zostanie przemieszczony bezpośrednio do rzeźni w celu poddania ubojowi.

Przesyłki do rzeźni brojlerów, które poddano badaniu przebojowemu na terenie gospodarstwa w tym brojlerów ze stada zakażonego serotypem Salmonella objętym programem zaopatruje się w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w załączniku IV rozdz. 1 do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającego przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylające rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE:

W punkcie 4 świadectwa zdrowia, urzędowy lekarz weterynarii wystawiający świadectwo wpisuje:

1) numer sprawozdania z badań w kierunku Salmonella;

2) datę pobrania próbek do badań w kierunku Salmonella;

Broiler flocks of Gallus gallus

3) stwierdzony serotyp Salmonella lub odpowiednią informację:

- a) badanie dało wynik ujemny lub
- b) nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii lub
- c) stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni określa w decyzji administracyjnej warunki, w jakich tego rodzaju zwierzęta można poddać ubojowi;

3) Mięso pozyskane z drobiu pochodzącego ze stada brojlerów, w którym uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii albo pochodzące ze stad o nieznanym statusie epizootycznym pod względem Salmonella, jest poddawane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella. W przypadku gdy w rzeźni dokonującej uboju takich stad nie jest możliwe poddanie pozyskanego mięsa którejkolwiek z tych obróbek, mięso pozyskane z takich stad nie może zostać wprowadzone do obrotu w formie świeżej, z wyłączeniem:

a) przewozu tego mięsa do zakładu przetwórczego zlokalizowanego na terenie Polski w celu poddania go przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella, lub

b) przewozu tego mięsa do chłodni składowej zlokalizowanej na terenie Polski, w celu czasowego składowania go przed poddaniem przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella w zakładzie przetwórczym, o którym mowa w lit. a;

4) Przed wydaniem decyzji, o której mowa w pkt 2, powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje, czy:

a) rzeźnia posiada procedury gwarantujące, że mięso pozyskane w ramach uboju brojlerów z ww. stad nie zostanie wprowadzone do obrotu w formie świeżej, za wyjątkiem przewiezienia go do chłodni składowej lub zakładu przemysłowej obróbki, jeśli ma to zastosowanie. Procedury powinny obejmować w szczególności rozliczenie ilości mięsa pozyskanego z takiego uboju, miejsce jego przechowywania (wskazanie oddzielnych pomieszczeń chłodniczych w zakładzie), sposób oznakowania i rozliczania ilości mięsa przekazywanego do przechowywania i/lub obróbki eliminującej Salmonella;

b) w rzeźni jest możliwość poddania pozyskanego mięsa przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella. W przypadku braku takiej możliwości powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni nakazuje w drodze decyzji:

- zamieszczenie na opakowaniu informacji: „mięso przeznaczone do przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella w zakładzie zlokalizowanym na terenie Polski”;

- w dokumentacji towarzyszącej przesyłce mięsa do innego zakładu dokonanie adnotacji, iż zostało ono otrzymane z drobiu pochodzącego ze stada, w którym badania środowiskowe wskazywały na obecność serotypu Salmonella objętego programem lub ze stada o nieznanym statusie epizootycznym pod względem Salmonella oraz musi ono zostać poddane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella w zakładzie zlokalizowanym na terenie Polski;

5) Przemieszczanie mięsa pozyskanego z uboju takich stad z rzeźni do chłodni składowej lub zakładu przetwórstwa, bądź z chłodni składowej do zakładu przetwórstwa, może odbywać się wyłącznie za zgodą właściwego powiatowego lekarza weterynarii dla zakładu wysyłki oraz powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu, do którego mięso jest wysyłane. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla chłodni składowej i/lub zakładu, w którym ma mieć miejsce przemysłowa obróbka, o przesyłkach takiego mięsa i weryfikuje, czy jest zgoda organu na przyjęcie takiego mięsa. Podobnie, powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej, informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu, w którym ma mieć miejsce przemysłowa obróbka, o przesyłkach takiego mięsa, jeśli ma to zastosowanie, i weryfikuje, czy jest zgoda organu na przyjęcie takiego mięsa;

6) Przed wydaniem zgody, o której mowa w pkt 5, powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej weryfikuje, czy podmiot prowadzący ten zakład posiada procedury gwarantujące, że mięso

Broiler flocks of Gallus gallus

pozyskane w ramach uboju brojlerów, z ww. stad nie zostanie wprowadzone do obrotu w formie świeżej, za wyjątkiem przewiezienia go do zakładu przemysłowej obróbki, zlokalizowanego na terenie Polski. Procedury powinny obejmować w szczególności rozliczenie ilości mięsa wprowadzonego, będącego na stanie chłodni i wychodzącego z chłodni, miejsce jego przechowywania i sposób zabezpieczenia (wskazanie oddzielnych pomieszczeń chłodniczych w zakładzie), sposób oznakowania mięsa i rozliczania ilości mięsa przekazywanego do obróbki eliminującej *Salmonella*. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej w drodze decyzji:

a) zakazuje wprowadzania mięsa drobiowego do obrotu za wyjątkiem przewiezienia go do zlokalizowanego na terenie Polski zakładu dokonującego przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki tego mięsa mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella*;

b) nakazuje informowania go o zamiarze wysyłki tego mięsa do zakładu przetwórstwa;

c) określa warunki składowania tego mięsa;

7) Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla zakładu dokonującego przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki tego mięsa mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella*, weryfikuje: czy ww. zakład posiada procedury gwarantujące, że takie mięso zostanie przetworzone w sposób gwarantujący wyeliminowanie pałeczek *Salmonella*, parametry zastosowanej obróbki pod kątem jej skuteczności dla wyeliminowania pałeczek *Salmonella* oraz zgodność ilości surowca wprowadzonego do zakładu przetwórczego oraz ilości surowca poddanego ww. obróbce.

9. **Laboratories** in which samples (official and FBO samples) collected within this programme are analysed are accredited to ISO 17025 and the analytical methods for *Salmonella* detection is within the scope of their accreditation.

yes

no

If no, please explain.

YES,
Badanie laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.
Próbki pobrane z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) mogą być badane również w laboratoriach urzędowych zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, w trybie art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej do wykonywania badań metodą badawczą określoną w ust. 1.8.
Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony, zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii (www.wetgiw.gov.pl).
Krajowym laboratorium referencyjnym o kierunku badań *Salmonella* (w zakresie chorób odzwierzęcych), zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych jest Laboratorium w Zakładzie Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach.
W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu

Broiler flocks of Gallus gallus

przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, zwanego dalej „powiatowym lekarzem weterynarii”, mogą być przesłane do laboratorium urzędowego wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, znajdującego się w innym województwie. Powiatowy lekarz weterynarii jest obowiązany do powiadomienia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii właściwy dla powiatu, w którym są pobierane próbki, powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu, w ramach badania bakteriologicznego oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku wykrycia serotypu Salmonella innego niż objęty programem identyfikuje się ten serotyp i podaje jego nazwę. Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa, a w przypadku jego braku – numer z rejestru powiatowego lekarza weterynarii), rodzaju badanego materiału oraz wyniku badania każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z następujących sformułowań:

- 1) Salmonella spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, mekonium, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii;
- 2) Salmonella spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, mekonium, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty lub x tamponów. Stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii;
- 3) Salmonella... (należy podać nazwę serotypu lub strukturę antygenową uzyskanego izolatu) wykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, mekonium, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii.

W przypadku gdy:

- 1) pismo przewodnie dołączane do próbek przesyłanych do badania laboratoryjnego nie zawiera co najmniej informacji wymaganych zgodnie z akapitem 7 niniejszego ust.,
 - 2) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w załączniku do rozporządzenia nr 200/2012,
 - 3) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań ustanowionych w ust. 2.2.4 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012
- laboratorium informuje o tym producenta brojlerów przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego.

Metody stosowane do wykrywania serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus) są określone w ust. 3 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012.

Additional comment:

Laboratoria urzędowe są poddawane w zakresie stosowanych metod badawczych regularnym badaniom porównawczym przeprowadzanym przez krajowe laboratorium referencyjne, a gdy brak jest takiej możliwości - przez krajowe lub wspólnotowe laboratorium referencyjne znajdujące się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego EFTA.

Procedura zatwierdzania innych laboratoriów, o których mowa w lit. d):

laboratorium składa wniosek o zatwierdzenie, do którego dołącza kopię certyfikatu i zakresu akredytacji oraz opinię, do której dołącza się raport krajowego laboratorium referencyjnego właściwego dla kierunku badań. Ponadto kopię raportu z badań biegłości przeprowadzonych nie wcześniej niż w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku przez właściwe dla danego kierunku badań krajowe laboratorium referencyjne.

Główny Lekarz Weterynarii zatwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, laboratorium ubiegające się o status laboratorium urzędowego zatwierdzonego do przeprowadzania badań laboratoryjnych.

Broiler flocks of Gallus gallus

Laboratorium, które uzyskało status laboratorium, zatwierdzenie:

- 1) bierze udział w badaniach biegłości przeprowadzanych przez właściwe dla danego kierunku badań krajowe laboratorium referencyjne, w terminach określonych w harmonogramie opracowanym przez to krajowe laboratorium referencyjne, a w przypadku gdy nie ma takiego laboratorium referencyjnego - nie rzadziej niż raz na 4 lata w badaniach biegłości przeprowadzanych przez właściwe dla danego kierunku badań krajowe laboratorium referencyjne znajdujące się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego EFTA lub wspólnotowe laboratorium referencyjne;
- 2) poddaje się kontroli właściwego dla danego kierunku badań krajowego laboratorium referencyjnego.

10. The **analytical methods** used for the detection of the target *Salmonella* serovars is the one defined in Part 3.2 of the Annex of Regulation (EU) No 200/2010 i.e. Amendment 1 of EN/ISO 6579-2002/Amd1:2007. *'Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. -- Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage'*.

Serotyping is performed following the Kaufman-White-Le Minor scheme.

yes

no

If no please explain.

YES,

Metody stosowane do wykrywania serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów są określone w ust. 3 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012.

ISO standard is implemented by laboratories as required by EURL (EN/ISO 6579-1:2017-04/A1:2020-09).

W przypadku wykrycia serotypu *Salmonella* innego niż objęty programem identyfikuje się ten serotyp i podaje jego nazwę. Z wykonanych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa, a w przypadku jego braku - numer z rejestru powiatowego lekarza weterynarii), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z następujących sformułowań:

- 1) *Salmonella* spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, mekonium, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii;
- 2) *Salmonella* spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, mekonium, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty lub x tamponów. Stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii;
- 3) *Salmonella*... (należy podać nazwę serotypu lub strukturę antygenową uzyskanego izolatu) wykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, mekonium, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii."

Additional comment:

Badania w kierunku *Salmonella* aktualnie przeprowadzane są zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 6579-1:2017-04/A1:2020-09. W ramach kontroli jakości badań laboratoria zobowiązane są do:

Broiler flocks of Gallus gallus

- regularnego uczestnictwa w badaniach biegłości,
- zweryfikowania wdrażanej w laboratorium metody,
- ciągłego szkolenia i podnoszenia kompetencji personelu laboratorium, oraz potwierdzania wyników poprzez udział w PT,
- włączenia kontroli pozytywnych i negatywnych w badaniach,
- używania wyłącznie certyfikowanych, nadzorowanych i sprawdzonych materiałów i odczynników pochodzących od kwalifikowanych dostawców,
- zgodnego z przyjętymi harmonogramami wzorcowania, sprawdzania i kalibracji używanego sprzętu,
- objęcia wdrożonych i zwalidowanych metod programem potwierdzania ważności wyników,
- przekazywania uzyskiwanych izolatów Salmonella do KLR.

For samples taken on behalf of the FBO alternative methods may be used if validated in accordance with the most recent version of EN/ISO16140 may be used.

yes

no

If no please explain.

Alternatywne metody badań nie są dopuszczone i stosowane.

11. Samples are transported and stored in accordance with point 2.2.4 and 3.1 of the Annex to Regulation (EU) No 200/2012. In particular samples examination at the laboratory shall start within 48 hours following receipt and within 4 days after sampling.

yes

no

If no, please explain.

Warunki transportu próbek do laboratorium muszą spełniać wymagania określone w ust. 2.2.4 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012.

Additional comment:

Do próbek przesyłanych do badań laboratoryjnych, pobranych w ramach kontroli urzędowych, dołącza się wypełnione pismo przewodnie, którego wzór jest określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 1388).

W piśmie przewodnim dołączonym do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego przez producenta brojlerów umieszcza się co najmniej następujące informacje:

1) imię i nazwisko oraz adres albo nazwę oraz adres producenta brojlerów;

Broiler flocks of Gallus gallus

- 2) numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa, a w przypadku jego braku – numer z rejestru powiatowego lekarza weterynarii;
- 3) wiek brojlerów oraz liczbę sztuk w stadzie;
- 4) liczbę próbek oraz rodzaj pobranego materiału;
- 5) datę i godzinę pobrania próbek oraz ich wysłania do laboratorium;
- 6) nazwę i rodzaj szczepionki zastosowanej w stadzie brojlerów oraz daty jej podawania, jeżeli była stosowana;
- 7) stosowane środki przeciwdrobnoustrojowe i daty ich użycia, jeżeli były stosowane;
- 8) imię i nazwisko oraz adres osoby pobierającej próbki.

W przypadku gdy:

- 1) pismo przewodnie dołączone do próbek przesyłanych do badania laboratoryjnego nie zawiera co najmniej informacji wymaganych zgodnie z niniejszym ustępem,
 - 2) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w załączniku do rozporządzenia nr 200/2012,
 - 3) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań ustanowionych w ust. 2.2.4 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012
- laboratorium informuje o tym producenta brojlerów przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego.

W przypadku gdy producent brojlerów zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, to w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus)””.

12. Please describe the **official controls at feed level** (including sampling).

Comments (max. 32000 chars) :

Urzędowe kontrole pasz przeznaczonych dla stad brojlerów w zakresie wykrywania serotypów Salmonella objętych programem są ujęte w krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i wdrożonym zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2021 r. poz. 278) oraz art. 109 i art. 110 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.).

Kontrole, o których mowa powyżej przeprowadza się w ramach kontroli urzędowych z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii oraz w każdym przypadku, jeżeli powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność. Czynności te wykonuje się zgodnie z przepisami art. 19 i art. 20 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

13. Official controls at holding and flock level

a. Please describe the official checks concerning the **general hygiene provisions** (Annex I of Regulation (EC) No 852/2004) including checks on biosecurity measures, and consequences in case of unsatisfactory outcome.

(max. 32000 chars) :

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ustanawia nadzór organów Inspekcji Weterynaryjnej nad prowadzeniem działalności związanej z utrzymywaniem drobiu, określa warunki zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia tego rodzaju działalności oraz określa katalog środków nadzoru. Katalog ten obejmuje kompetencje Inspekcji Weterynaryjnej do wydawania aktów administracyjnych (decyzji administracyjnych) oraz prowadzenia działań faktycznych o charakterze materialno-technicznym.

Podjęcie i prowadzenie działalności nadzorowanej w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich, w celu umieszczenia tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt na rynku, jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu w formie pisemnej zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia. Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną są obowiązane do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Informacja taka powinna zostać przekazana, w formie pisemnej, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia. Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej są obowiązane zapewnić spełnienie wymagań weterynaryjnych, lokalizacyjnych, zdrowotnych, higienicznych, sanitarnych, organizacyjnych, technicznych lub technologicznych zabezpieczających przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniających właściwą jakość produktów.

W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością związaną z utrzymywaniem brojlerów pracownikom tej Inspekcji, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania w jej imieniu określonych zadań, przysługuje prawo przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełniania przez podmioty nadzorowane wymagań weterynaryjnych. Uprawnienia kontrolne, oprócz prawa wstępu na teren prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, obejmują, zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, prawo do nieodpłatnego pobierania próbek do badań laboratoryjnych oraz żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych związanych z tą kontrolą.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnianiu wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organy Inspekcji Weterynaryjnej mają kompetencje do doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu określonego w przepisach prawa weterynaryjnego. Inspekcja Weterynaryjna działa w tym zakresie, łącząc realizację funkcji kontrolnych z uprawnieniami władczymi dającymi możliwość wydawania decyzji administracyjnych, w tym nakazów oraz zakazów.

W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej są naruszone wymagania weterynaryjne, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, wydaje jedną z następujących decyzji administracyjnych:

1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie;

Broiler flocks of Gallus gallus

2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;

3) zakazującą umieszczania na rynku brojlerów lub handlu brojlerami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

O zakresie przedmiotowym decyzji rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie zagrożenie zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego.

b. Routine official **sampling scheme**: EU minimum requirements are implemented i.e. official sampling are performed:

■ in one flock of broilers per year on 10% of holding comprising at least 5,000 birds;

yes

no

If no, please explain. - Indicate also: 1) if additional official sampling going beyond EU minimum requirements is performed give a description of what is done 2) who is taking the official samples (max. 32000 chars) :

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie.

Pobieranie próbek będzie się odbywało na zasadach określonych w ust. 2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012, zgodnie z minimalnymi wymaganiami w zakresie pobierania próbek, określonymi w części B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

We wszystkich stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) pobranie próbek z inicjatywy producenta brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) powinno nastąpić w ciągu 14 dni przed planowanym przemieszczeniem brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) do rzeźni zgodnie z ust. 1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012. Wyniki badania próbek muszą być znane przed przemieszczeniem brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) do rzeźni zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

W przypadku zastosowania środków zwalczających drobnoustroje w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) pobranie próbek nie może mieć miejsca w okresie stosowania tych środków ani w okresie karencji.

Procedura pobierania próbek została określona w ust. 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012, a analiza laboratoryjna próbek jest określona w ust. 3 tego załącznika.

Koszt pobrania, transportu oraz badania tych próbek w laboratorium ponosi producent brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*).

Częstotliwość pobierania próbek do badania laboratoryjnego przez powiatowego lekarza weterynarii jest określona w ust. 2.1 lit. b załącznika do rozporządzenia nr 200/2012. Próbkę, o których mowa w ust. 2.1 lit. b załącznika do rozporządzenia nr 200/2012 powiatowy lekarz weterynarii pobiera nie wcześniej niż 14 przed planowanym przemieszczeniem brojlerów do rzeźni.

Założono 1 pobranie próbek w 10% gospodarstw utrzymujących powyżej 5000 ptaków tj. 400 + (42 stada przewidziane do dodatkowego próbkobrania np. w związku z RASFF) + zakładana liczba stad z wynikiem dodatnim, w przypadku których konieczne jest badanie skuteczności odkażania (337 stad zakażonych w 2021 r.)

400+42=442

Broiler flocks of Gallus gallus

2021 r.: $442 + 337 = 779$

Badanie bakteriologiczne w 2023 r. - założenia:

Wykonywanie badań urzędowych wymaganych rozporządzeniem Komisji nr 200/2012.

Założono, że liczba stad będzie utrzymywała się w kolejnych latach na obecnym poziomie.

Pobierane 1-2 próbki/stado, założono 1,5 badania na stado tj. $442 \times 1,5 = 663$

Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowadzonego odkażania:

W 2023 r. założono badanie potwierdzenia skuteczności u 337 stad zakażonych – zgodnie z programem każdorazowo pobieranych i badane są 4 próbki/1 stado zakażone.

2023 r. $337 \times 4 = 1348$

Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich izolatów:

Założono, że liczba stad będzie utrzymywała się w kolejnych latach na obecnym poziomie.

Założono liczbę badań w kierunku określenia serotypu odpowiednich izolatów na poziomie wykonania z 2021 r – 743 badania.

c. Official confirmatory sampling (in addition to the confirmatory samples at the holding which are systematically performed if FBO or official samples are positive at the hatchery):

After positive official samples at the holding

Always

Sometimes (criteria apply)

Never

After positive FBO samples at the holding

Always

Sometimes (criteria apply)

Never

When official confirmatory sampling is performed, additional samples are taken for checking the presence of antimicrobials:

Always

Sometimes

Never

Broiler flocks of *Gallus gallus*

Please insert any comments. Describe the criteria used to determine if confirmatory sampling is performed. Indicate also which samples (if any) are taken to check the presence of antimicrobials.

Additional comment:

W przypadku stwierdzenia niezgodnego z prawem stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych, postępowanie wdrażane przez PLW jest takie samo jak w przypadku stad zakażonych *Salmonella*. Próbkę w kierunku stwierdzenia obecności środków przeciwdrobnoustrojowych lub inhibitorów wzrostu bakterii pobierane są w każdym przypadku podejrzenia ich stosowania oraz zgodnie z Krajowym Planem Urzędowej Kontroli Pasz (w tym również wody do pojenia zwierząt). Jak wskazano powyżej każdorazowo oceniany jest też efekt hamujący wzrost bakterii.

Ponadto jak zostało zapisane w programie: w przypadku podejrzenia zastosowania przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych lub inhibitorów wzrostu bakterii, powiatowy lekarz weterynarii może pobrać dodatkowe próbki. Pobieranie takich próbek przeprowadza się w obrębie każdego kurnika na terenie gospodarstwa.

- d. Article 2 of Regulation (EC) No 1177/2006 (**antimicrobials** shall not be used as a specific method to control *Salmonella* in poultry): please describe the official controls implemented (documentary checks, sample taking) to check the correct implementation of this provision. For samples please describe the samples taken, the analytical method used, the result of the tests.

(max. 32000 chars):

The assessment of bacterial growth inhibitory effects is always performed as a part of bacteriological testing. It has been implemented since 2007. The method is described in NRL Information 2/2007 on 24/08/2007.

Zgodnie z art. 2 rozporządzenia Komisji (W) nr 1177/2006:

1. Nie stosuje się środków zwalczających drobnoustroje jako szczególnej metody zwalczania salmonelli u drobiu.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 oraz z zastrzeżeniem spełnienia warunków określonych w lit. a), b) i c) oraz w ust. 3 niniejszego artykułu, środki zwalczające drobnoustroje, dopuszczone zgodnie z art. 5 dyrektywy 2001/82/WE lub art. 3 rozporządzenia 726/2004/WE, mogą być stosowane w następujących wyjątkowych przypadkach:

a) drób z klinicznymi objawami zakażenia salmonellą mogącymi powodować niepotrzebne cierpienie; zakażone stada hodowlane, w przypadku których stosuje się środki zwalczające drobnoustroje, w dalszym ciągu uważa się za zakażone salmonellą; należy podjąć stosowne środki w celu ograniczenia w możliwie najwyższym stopniu ryzyka rozprzestrzenienia się salmonelli w pozostałej części piramidy hodowlanej;

b) ocalenie cennego materiału genetycznego w stadach hodowlanych w celu stworzenia nowych stad wolnych od salmonelli, w tym „stad elitarnych”, stad zagrożonych ras oraz stad hodowanych w celach badawczych; od piskląt wyklutych z jaj wylęgowych zebranych od drobiu leczonego środkami zwalczającymi drobnoustroje należy w okresie hodowli co dwa tygodnie pobierać próbki przy użyciu systemu mającego na celu wykrycie danej odmiany salmonelli na poziomie ufności 95 % przy

Broiler flocks of Gallus gallus

chorobowości wynoszącej 1 %;

c) zezwolenie wydawane indywidualnie przez właściwy organ w celach innych niż zwalczanie salmonelli w stadach podejrzanych o zakażenie salmonellą, w szczególności w następstwie dochodzenia epidemiologicznego dotyczącego wybuchu choroby wskutek przenoszenia przez żywność lub w następstwie wykrycia salmonelli w wylęgarni lub na terenie gospodarstwa; państwa członkowskie mogą jednak dopuścić leczenie bez uprzedniego uzyskania zezwolenia w sytuacjach nagłych, pod warunkiem pobrania próbek przez zatwierdzonego lekarza weterynarii zgodnie z jego definicją w art. 2 lit. g) rozporządzenia (WE) nr 854/2004 (7) oraz natychmiastowego zgłoszenia leczenia do właściwego organu; jeśli nie pobrano próbek zgodnie z przepisami niniejszego ustępu, stado uznaje się za zakażone salmonellą.

3. Stosowanie środków zwalczających drobnoustroje podlega zgłoszeniu właściwemu organowi oraz jest nadzorowane przez ten organ. Stosowanie tych środków powinno w miarę możliwości zawsze być oparte na wynikach pobierania próbek bakteriologicznych oraz badania podatności.

W ramach nadzoru nad realizacją programów PLW przeprowadza kontrole które obejmują m.in. sprawdzenie stosowania środków zwalczających drobnoustroje i prowadzenia dokumentacji w tym zakresie – kontrola jest przeprowadzana zgodnie z wymaganiami ustalonymi w instrukcji GLW w sprawie postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy przeprowadzaniu kontroli gospodarstw utrzymujących zwierzęta pod względem dobrostanu zwierząt oraz raportowania o przeprowadzonych kontrolach gospodarstw utrzymujących zwierzęta pod względem dobrostanu zwierząt z elementami zwalczania chorób zakaźnych. Wyniki kontroli powinny być udokumentowane w protokole SPIWET – gospodarstwo utrzymujące zwierzęta, część „Dokumentacja leczenia zwierząt”.

14. Please describe the official procedure to test, after the depopulation of an infected flock, the **efficacy of the disinfection** of a poultry house (No of samples, tests, samples taken, etc.)

(max. 32000 chars) :

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażenia przed ponownym umieszczeniem brojlerów w kurniku. Pobranie próbek środowiskowych powinno odbyć się nie wcześniej niż 3 dni po zakończonej dezynfekcji, a powierzchnie z których pobiera się próbki powinny być suche.

Próbki do badań stanowią pobrane:

- 1) 4 wymazy z powierzchni podłogi, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy z powierzchni badanego pomieszczenia pobrane od poziomu podłogi do wysokości jednego metra – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 3) 3 wymazy z powierzchni urządzenia służącego do karmienia – każdy wymaz pobrany z pięciu metrów taśmy lub rynienki paszowej lub 6 wybranych losowo karmideł – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 4) 2 wymazy z powierzchni systemu wentylacyjnego (każdy wymaz może być użyty do 3 wlotów lub wylotów tego systemu) – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą.

Koszty pobrania próbek do badań skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażenia, dojazdu do gospodarstwa oraz do laboratorium, jak również badania próbek w laboratorium są ponoszone przez producenta brojlerów. Opłata zawiera koszt:

- 1) badania laboratoryjnego w wysokości określonej w poz. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za

Broiler flocks of Gallus gallus

czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej;

2) dojazdu związanego z pobraniem próbek i koszty dowozu próbek do laboratorium, wg stawek za jeden kilometr przebiegu pojazdu, ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;

3) użytych wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

Ponowne umieszczenie brojlerów w kurniku może nastąpić wyłącznie po potwierdzeniu skuteczności przeprowadzonego odkażania.

Weryfikacja skuteczności odkażania i dezynfekcji przed ponownym umieszczeniem stada w kurniku, jeśli wcześniej przebywało tam stado zakażone *Salmonellą*, jest zawsze czynnością urzędową. Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażenia przed ponownym umieszczeniem brojlerów w kurniku. To badanie jest opłacane ze środków publicznych. Koszty ponosi właściciel jedynie jeśli pierwsza dezynfekcja okazała się nieskuteczna (co zostało potwierdzone dodatnim wynikiem badania). Wówczas kolejny raz przeprowadza się mycie i dezynfekcję oraz pobiera próbki urzędowe w celu weryfikacji, jednak wówczas koszt ponosi właściciel.

B. General information

1. Structure and organisation of the **Competent Authorities** (from the central CA to the local CAs)

Short description and/or reference to a document presenting this description (max. 32000 chars) :

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzcy lekarze weterynarii oraz powiatowi lekarze weterynarii. Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii oraz 305 powiatowych inspektoratów weterynarii.

Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 306).

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421), Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu jest sprawowany przez wojewódzkiego lekarza weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

Organy Inspekcji Weterynaryjnej współdziałają przy wykonywaniu swoich zadań z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz z organami jednostek samorządu terytorialnego. Badania laboratoryjne w ramach programu są przeprowadzane przez laboratoria, o których mowa w art. 25 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Krajowe laboratorium referencyjne w zakresie badań określonych programem określa rozporządzenie

Broiler flocks of Gallus gallus

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 256, z późn. zm.).

2. Legal basis for the implementation of the programme

(max. 32000 chars) :

- 1) rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. WE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328);
- 2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) rozporządzenie nr (UE) nr 200/2012 z dnia 8 marca 2012 r. w sprawie unijnego celu ograniczenia występowania Salmonella enteritidis i Salmonella typhimurium w stadach brojlerów zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 71 z 09.03.2012, str. 31);
- 4) ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 306).

3. Give a short summary of the outcome of the **monitoring of the target Salmonella serovars** (SE, ST) implemented in accordance with Article 4 of Directive 2003/99/EC (evolution of the prevalence values based on the monitoring of animal populations or subpopulations or of the food chain).

(max. 32000 chars) :

Od dnia 1 października 2005 r. do dnia 30 września 2006 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzono badania podstawowe dotyczące występowania pałeczek Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus), zgodnie z decyzją Komisji 2005/636/WE z dnia 1 września 2005 r. w sprawie wkładu finansowego Wspólnoty na rzecz badania podstawowego dotyczącego występowania bakterii Salmonella spp. w stadach brojlerów gatunku Gallus gallus prowadzonego w Państwach Członkowskich (Dz. Urz. UE L 228 z 03.09.2005, str. 14).

Do badania laboratoryjnego pobrano próbki w 383 gospodarstwach utrzymujących powyżej 5000 brojlerów. Odsetek stad brojlerów zakażonych pałeczkami Salmonella wyniósł 58,7% i wahał się w poszczególnych województwach od 37,5% (woj. podlaskie) do 77,3% (woj. lubelskie).

Najczęściej notowanymi serotypami Salmonella u brojlerów były: Salmonella Enteritidis (55,6%), Salmonella Infantis (14,4%) i Salmonella Hadar (8,8%), natomiast Salmonella Typhimurium stwierdzono w 4,7% zakażonych próbek.

W 2008 r. przebadano 18 156 stad. Próbkę do badań laboratoryjnych były pobierane przez producenta brojlerów. Uzyskano dodatkowo wyniki badań w 977 przypadkach, co stanowi 5,4% przebadanych stad, w tym: odsetek stad zakażonych Salmonella Enteritidis wyniósł 2,9%, Salmonella Typhimurium – 0,2%, a zakażenie innymi serotypami Salmonella – 2,3%.

Najczęściej stwierdzanymi serotypami Salmonella u brojlerów były: Salmonella Enteritidis 2,9%, Salmonella Seftenberg 0,9%, Salmonella Infantis 0,69%.

Broiler flocks of Gallus gallus

Od 2009 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest realizowany „Krajowy program zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus)”. Wyniki realizacji tego programu za lata 2014 - 2021 podano w tabeli:

Rok - Liczba stad zbadanych - % stad zakażonych

2021 - 44 174 - 0,89%

2020 - 45 388 - 0,46%

2019 - 44 320 - 0,17%

2018 - 42 219 - 0,15%

2017 - 41 143 - 0,13%

2016 - 40 551 - 0,14%

2015 - 38 528 - 0,23%

2014 - 35 662 - 0,15%

Od 2009 r. zwalczanie salmonelloz w stadach brojlerów w Rzeczypospolitej Polskiej prowadzono zgodnie z „Krajowym programem zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus)” na lata 2009–2011. Założeniem do tego programu było osiągnięcie celu wspólnotowego określonego w art. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 646/2007 z dnia 12 czerwca 2007 r. wykonującego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania Salmonella enteritidis i Salmonella typhimurium u brojlerów i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1091/2005 (Dz. Urz. UE L 151 z 13.06.2007, str. 21), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 646/2007”.

Cel wspólnotowy określony w rozporządzeniu nr 646/2007 został ustanowiony na okres przejściowy obejmujący trzy lata. Od dnia 12 marca 2012 r. obowiązuje rozporządzenie Komisji (UE) nr 200/2012 z dnia 8 marca 2012 r. w sprawie unijnego celu ograniczenia występowania Salmonella enteritidis i Salmonella typhimurium w stadach brojlerów zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 71 z 09.03.2012, str. 31), zwane dalej „rozporządzeniem nr 200/2012”, które określa cel unijny i system badawczy konieczny do sprawdzenia, czy osiągnięto cel unijny.

Głównym, pierwotnym rezerwuarem odzwierzęcych pałeczek Salmonella w Rzeczypospolitej Polskiej jest drób. Do zakażeń u ludzi w 2017 r., zgodnie z danymi z raportu Europejskiego Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Żywności na temat tendencji i źródeł chorób odzwierzęcych, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz ognisk przenoszonych przez żywność z 2017 r., dochodziło najczęściej przez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, m.in. jaj i produktów jajecznych oraz mięsa i przetworów mięsnych, w tym drobiowych. Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Polsce są zbierane przez Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, a następnie publikowane na stronie internetowej Zakładu (www.pzh.gov.pl) w postaci meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatruciach.

4. System for the registration of holdings and identification of flocks

(max. 32000 chars):

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Podjęcie i prowadzenie działalności nadzorowanej w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich, w celu umieszczenia tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt na

Broiler flocks of Gallus gallus

rynku, jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu w formie pisemnej zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia. W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością związaną z utrzymywaniem brojlerów pracownikom tej Inspekcji, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania w jej imieniu określonych zadań, przysługuje prawo przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełniania przez podmioty nadzorowane wymagań weterynaryjnych. Uprawnienia kontrolne, oprócz prawa wstępu na teren prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, obejmują, zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, prawo do nieodpłatnego pobierania próbek do badań laboratoryjnych oraz żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych związanych z tą kontrolą.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnianiu wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organy Inspekcji Weterynaryjnej mają kompetencje do doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu określonego w przepisach prawa weterynaryjnego. Inspekcja Weterynaryjna działa w tym zakresie, łącząc realizację funkcji kontrolnych z uprawnieniami władczymi dającymi możliwość wydawania decyzji administracyjnych, w tym nakazów oraz zakazów.

W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej są naruszone wymagania weterynaryjne, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, wydaje jedną z następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującą umieszczania na rynku brojlerów lub handlu brojlerami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

O zakresie przedmiotowym decyzji rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie zagrożenie zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego.

Każde stado drobiu w gospodarstwie posiada indywidualne oznaczenie nadawane przez hodowcę. Sposób identyfikacji jest dowolny, jednak musi zapewniać, aby stado było możliwe do zidentyfikowania na każdym etapie produkcji.

W handlu, jak również w obrocie z państwami trzecimi, dokumenty są wystawiane zgodnie z:

- 1) rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającym i uchylającym niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.);
- 2) rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającym przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE (Dz. Urz. UE L 442 z 30.12.2020, str. 1, z późn. zm.);
- 3) rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/692 z dnia 30 stycznia 2020 r. uzupełniającym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących wprowadzania do Unii przesyłek niektórych zwierząt, materiału biologicznego i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz przemieszczania ich i postępowania z nimi po ich wprowadzeniu (Dz. Urz.

Broiler flocks of Gallus gallus

UE L 174 z 03.06.2020, str. 379, z późn. zm.);

4) ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 260);

5) ustawą z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U. z 2021 r. poz. 1161);

6) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość monitorowania żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu podmioty te tworzą systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14) przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego są zaopatrywane w świadectwa lub inne dokumenty, które są określone w prawodawstwie unijnym.

Wywóz zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego odbywa się zgodnie z wymaganiami uzgodnionymi z władzami danego państwa.

Dodatkowo dla każdej przesyłki brojlerów przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej, w tym podlegającej wywozowi, wystawia się w systemie TRACES.NT świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym.

W celu zapewnienia identyfikacji brojlerów przemieszczanych na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES.NT świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki tych brojlerów, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia.

W przypadku wywozu przesyłek dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES.NT. W systemie jest odnotowywana również kontrola dobrostanu brojlerów na granicy.

Przy przywozie zwierząt z państw trzecich do Unii Europejskiej jest wymagany wspólny zdrowotny dokument wejścia (CHED), generowany w systemie TRACES.NT, który jest częścią systemu IMSOC.

5. System to monitor the implementation of the programme.

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421), Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu jest sprawowany przez wojewódzkiego lekarza weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

W przypadku wykrycia serotypu Salmonella innego niż objęty programem identyfikuje się ten serotyp i podaje jego nazwę. Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W

Broiler flocks of Gallus gallus

sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa, a w przypadku jego braku – numer z rejestru powiatowego lekarza weterynarii), rodzaju badanego materiału oraz wyniku badania każdej z badanych próbek.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu oraz producenci brojlerów po uzyskaniu dodatniego wyniku badań lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii niezwłocznie, jednak nie później niż do końca następnego dnia roboczego po dniu, w którym uzyskano wynik badania, informują o tym właściwego miejscowo dla lokalizacji stada powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Sprawozdania z badań próbek pobranych zarówno z inicjatywy producenta brojlerów, jak i pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania w ramach programu na koniec okresu sprawozdawczego, a także na każde pisemne żądanie wojewódzkiego lekarza weterynarii przekazują zestawienia ze sprawozdań dotyczące tych badań.

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii oraz wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii informację o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu wystąpienia serotypu Salmonella objętego programem zwalczania po powzięciu tego podejrzenia lub po stwierdzeniu wystąpienia tego serotypu w stadzie kur hodowlanych gatunku Gallus gallus. Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje informację, o której mowa powyżej, Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje producenta brojlerów oraz kontroluje, w szczególności:

- wymaganą przepisami dokumentację prowadzoną przez producenta brojlerów,
- sposób pobierania próbek,
- wdrożone w stadzie środki bioasekuracji mające na celu zapobieganie występowaniu zakażeń pałeczkami Salmonella objętymi programem,
- przestrzeganie zasad obsady brojlerów, zgodnie z odrębnymi przepisami.

Sprawozdanie z realizacji programu przygotowywane jest co roku przez powiatowych lekarzy weterynarii z poziomu powiatu, następnie sprawozdania są weryfikowane z poziomu województwa i przekazywane do Głównego Lekarza Weterynarii. Główny Lekarz Weterynarii analizuje przekazane sprawozdania i przygotowuje sprawozdanie z realizacji programów na poziomie centralnym.

Sprawozdania z realizacji programu obejmują w odniesieniu do stad brojlerów gatunku kura (Gallus gallus):

1. dane o stadach: weterynaryjny numer identyfikacyjny, jednorazowa obsada kurnika, liczba stad w okresie sprawozdawczym, liczba stad wyprodukowanych w gospodarstwie, liczba ptaków w stadach, liczba stad objętych programem, w których pobrano próbki właścicielskie/urzędowe, liczba wizyt w celu próbkobrania, liczba wizyt w celu pobrania próbek z podejrzenia, liczba wizyt PLW w celu pobrania próbek urzędowych na skuteczność dezynfekcji
2. dane o badaniach: niepowtarzalny numer stada, liczba ptaków w stadzie, w momencie wstawienia, informacja o szczepieniach p. Salmonella, typ próbki, data próbkobrania, wiek stada w chwili badania, rodzaj materiału do badań, nazwa laboratorium, liczba próbek przekazanych do badania, wynik badania, stwierdzony serotyp, w przypadku stad zakażonych: liczba ptaków zabitych/ubitych, weterynaryjny numer identyfikacyjny zakładu utylizacyjnego, data zabicia ptaków i przekazania do utylizacji
3. dane o wynikach przeprowadzonego odkażania i dezynfekcji kurników: niepowtarzalny numer stada, data próbkobrania, liczba próbek, nazwa laboratorium, wynik badania.

Broiler flocks of Gallus gallus

W Polsce nie funkcjonuje zautomatyzowana baza danych wyników on –line, jednak planowane jest jej wdrożenie i uruchomienia od 2022 roku.

Broiler flocks of Gallus gallus

C. Targets

1 Targets related to flocks official monitoring

1.1 Targets on laboratory tests on official samples for year :

2023

Type of the test (description)	Target population	Number of planned tests
Bacteriological detection test	Broiler flocks of Gallus gallus	663
Serotyping	Broiler flocks of Gallus gallus	743
Antimicrobial detection test	Broiler flocks of Gallus gallus	0
Test for verification of the efficacy of disinfection	Broiler flocks of Gallus gallus	1 348

1.2 Targets on official sampling of flocks for year :

2023

Type of the test (description)	Rearing flocks	Adult flocks
Total No of flocks (a)	0	44 174
No of flocks in the programme	0	44 174
No of flocks planned to be checked (b)	0	442
No of flock visits to take official samples (c)	0	779
No of official samples taken	0	779
Target serovars (d)	0	SE + ST
Possible No of flocks infected by target serovars	0	337

(a) Including eligible and non eligible flocks

(b) A checked flock is a flock where at least one official sampling visit will take place. A flock shall be counted only once even if it was visited several times.

(c) Each visit for the purpose of taking official samples shall be counted. Several visits on the same flock for taking official samples shall be counted separately.

(d) Salmonella Enteritidis and Salmonella Typhimurium = SE + ST

Salmonella Enteritidis, Typhimurium, Hadar, Infantis, Virchow = SE+ ST + SH +SI + SV

Broiler flocks of Gallus gallus

E. Financial information

1. Identification of the implementing entities - financial circuits/flows

Identify and describe the entities which will be in charge of implementing the eligible measures planned in this programme which costs will constitute the reimbursement/payment claim to the EU. Describe the financial flows/circuits followed.

Each of the following paragraphs (from a to e) shall be filled out if EU cofinancing is requested for the related measure.

a) Implementing entities - **sampling**: who perform the official sampling? Who pays?
(e.g. authorised private vets perform the sampling and are paid by the regional veterinary services (state budget); sampling equipment is provided by the private laboratory testing the samples which includes the price in the invoice which is paid by the local state veterinary services (state budget))

Próbki urzędowe są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, jeżeli powiatowy lekarz weterynarii z przyczyn finansowych lub organizacyjnych nie jest w stanie wykonać ustawowych zadań Inspekcji, może wyznaczać na czas określony lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji m. in. do pobierania próbek do badań. Wykonywanie czynności, o których mowa powyżej, następuje po zawarciu przez powiatowego lekarza weterynarii umowy określającej m. in. zakres, terminy i miejsce wykonywania tych czynności, wysokość wynagrodzenia za ich wykonanie oraz termin płatności.

Lekarzom weterynarii i innym osobom niebędącym pracownikami Inspekcji, wykonującym czynności związane ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych, przysługuje wynagrodzenie w wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii.

Główny Lekarz Weterynarii (dyrektor Generalny GIW)

- jako dysponent II stopnia w stosunku do 11 granicznych lekarzy weterynarii (dysponenci III stopnia),
- jako dysponent III stopnia w stosunku do środków finansowych, jakie otrzymuje na funkcjonowanie Głównego Inspektoratu Weterynarii;
- Wojewodowie, jako dysponenci I stopnia - główni w stosunku do wojewódzkich lekarzy weterynarii;

Broiler flocks of Gallus gallus

- wojewódzcy lekarze weterynarii:
 - jako dysponenci II stopnia w stosunku do powiatowych lekarzy weterynarii,
 - jako dysponenci III stopnia w stosunku do środków finansowych jakie otrzymują na funkcjonowanie wojewódzkich inspektoratów weterynarii;
- powiatowi lekarze weterynarii jako dysponenci III stopnia w stosunku do środków finansowych jakie otrzymują na funkcjonowanie powiatowych inspektoratów weterynarii.

Stopnie, o których mowa wyżej (I, II, III) wskazują podległość, w tym finansową poszczególnych dysponentów.

Koszty realizacji programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w projekcie ustawy budżetowej na l2023 rok w ramach limitu wydatków właściwych części budżetowych.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – w ramach limitów rezerw celowych przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz na realizację zadań ustawowych Inspekcji Weterynaryjnej oraz ze środków budżetowych określonych w części 85 – budżety wojewodów, dział 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,57 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw - aktualizacja kwiecień 2022 r.

b) Implementing entities - **testing**: who performs the testing of the official samples? Who pays?
(e.g. regional public laboratories perform the testing of official samples and costs related to this testing are entirely paid by the state budget)

Badanie laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Krajowe uregulowania prawne w obszarze weterynaryjnej diagnostyki laboratoryjnej określone zostały w art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 306).

Aby zapewnić jednolity sposób przeprowadzania badań laboratoryjnych dla celów kontroli urzędowych określonych w rozporządzeniu nr 882/2004, związanych z realizacją zadań, o których mowa w art. 3 ust. 1, tworzy się system laboratoriów urzędowych, obejmujący akredytowane laboratoria.

Koszty badań urzędowych ponoszone są ze środków budżetowych określonych w części 83 – w ramach limitów rezerw celowych przeznaczonych na

Broiler flocks of Gallus gallus

zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz na realizację zadań ustawowych Inspekcji Weterynaryjnej oraz ze środków budżetowych określonych w części 85 – budżety wojewodów, dział 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

c) Implementing entities - **compensation**: who performs the compensation? Who pays?
(e.g. compensation is paid by the central level of the state veterinary services,
or compensation is paid by an insurance fund fed by compulsory farmers contribution)

Odszkodowanie jest przyznawane zgodnie z art. 49 i art. 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W przypadku stad brojlerów, program przewiduje wypłatę odszkodowania za pasze.

Decyzja w sprawie odszkodowania jest wydawana przez powiatowego lekarza weterynarii i jest ona ostateczna. Posiadacz zwierzęcia niezadowolony z tej decyzji może, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu rejonowego.

Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, koszty działalności Inspekcji i wykonywania jej zadań pokrywane są z budżetu państwa.

d) Implementing entities - **vaccination**: who provides the vaccine and who performs the vaccination? Who pays the vaccine? Who pays the vaccinator?

(e.g. farmers buy their vaccine to the private vets, send the paid invoices to the local state veterinary services which reimburse the farmers of the full amount and the vaccinator is paid by the regional state veterinary services)

Szczepienia stad drobiu przeciwko Salmonella są dobrowolne i przeprowadzane na koszt hodowcy drobiu przez prywatnie praktykujących lekarzy weterynarii.

Broiler flocks of Gallus gallus

e) Implementing entities - **other essential measures**: who implement this measure? Who provide the equipment/service? Who pays?

Za realizację programu odpowiada powiatowy lekarz weterynarii. Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych Państwa.

2. Source of funding of eligible measures

All eligible measures for which cofinancing is requested and reimbursement will be claimed are financed by public funds.

yes

no

3. Additional measures in exceptional and justified cases

In the "*Guidelines for the Union co-funded veterinary programmes*", it is indicated that in exceptional and duly justified cases, additional necessary measures can be proposed by the Member States in their application.

If you introduced these type of measures in this programme, for each of them, please provide detailed technical justification and also justification of their cost:

Program zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus) na lata 2020 – 2022 został wdrożony do polskiego porządku prawnego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 202). Program, przekazany przez Głównego Lekarza Weterynarii Ministrowi Finansów do uzgodnień zgodnie z art. 57 ust. 6 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421), spełnia wymagania określone w art. 57 ust. 2 ww. ustawy.

„Krajowy program zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus)”, zwany dalej „programem”, został opracowany dla uzyskania współfinansowania unijnego zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr

Broiler flocks of Gallus gallus

652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającym przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającym dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającym decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1).

W opublikowanym 25 lutego 2021 roku raporcie opracowanym wspólnie przez Europejski Urząd do spraw Bezpieczeństwa Żywności i Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób pt.: „Rapid outbreak assessment - Multi-country outbreak of Salmonella Enteritidis sequence type (ST)11 infections linked to poultry products in the EU/EEA and the United Kingdom” wykazano, że źródłem zakażeń Salmonella w Europie były m.in. produkty z mięsa drobiowego pozyskanego w Polsce. Na podstawie badań sekwencjonowania genomu bakterii, Wielka Brytania wykazała powinowactwo zakażeń pięciu osób szczepami Salmonella spokrewnionymi filogenetycznie ze szczepami, którymi zakażone były produkty z mięsa drobiowego pochodzące z Polski. W konsekwencji wygenerowanych w systemie RASFF powiadomień alarmowych dotyczących niebezpiecznej żywności pochodzącej z Polski, których liczba w latach 2017 – 2020 wzrosła ponad czterokrotnie, wiarygodność polskiego systemu urzędowej kontroli żywności jak i budowana latami dobra marka polskiej, zdrowiej i bezpiecznej żywności została na odczuwalnie zachwiana na arenie międzynarodowej.

Główny Lekarz Weterynarii już w czerwcu 2020 roku podejmował doraźne działania administracyjne, zmierzające do ograniczenia zgłaszanych w systemie RASFF przypadków związanych z zakażeniem mięsa drobiowego i produktów z mięsa drobiowego pochodzących z Polski pałeczkami Salmonella. Działania te były również szeroko konsultowane z przedstawicielami sektora branży drobiarskiej, środowiskami naukowym oraz Radą Sanitarno – Epizootyczną.

W konsekwencji trwających od czerwca 2020 roku uzgodnień, wypracowane zostały propozycje kluczowych zmian obowiązujących przepisów w odniesieniu do zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus)..

Jak wykazano w sprawozdaniu z realizacji KPZS w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus) za 2021 rok prevalencja w stadach wyniosła 0.989%, tj. osiągnięto cel unijny założony dla w/w programu. W 2021 roku stwierdzono 130 stad zakażonych Salmonella więcej niż w roku 2020, tj. o 0.29% więcej rok do roku. Powyższe dane wskazały, że nie zachodzi potrzeba wprowadzania bardziej restrykcyjnych środków zwalczania Salmonella w stadach brojlerów, a jedynie zachodzi konieczność wzmocnienia nadzoru nad realizowanym programem.

Broiler flocks of Gallus gallus

Attachments

IMPORTANT :

- 1) The more files you attach, the longer it takes to upload them .
- 2) This attachment files should have one of the format listed here : **jpg, jpeg, tiff, tif, xls, xlsx, doc, docx, ppt, pptx, bmp, pna, pdf.**
- 3) The total file size of the attached files should not exceed 2 500Kb (+- 2.5 Mb). You will receive a message while attaching when you try to load too much.
- 4) IT CAN TAKE **SEVERAL MINUTES TO UPLOAD** ALL THE ATTACHED FILES. Don't interrupt the uploading by closing the pdf and wait until you have received a Submission Number!
- 5) Only use letters from a-z and numbers from 1-10 in the attachment names, otherwise the submission of the data will not work.

List of all attachments

		Attachment name	File will be saved as (only a-z and 0-9 and - _):	File size
			Total size of attachments :	